

Sygn. akt I CNP 116/07

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Strus (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Antoni Górski (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi Spółdzielni Mieszkaniowej w J. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 28 czerwca 2007 r., sygn. akt I ACa (...), wydanego w sprawie z powództwa B. M. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w J. o zapłatę, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 marca 2008 r.,

oddala skargę.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 28 czerwca 2007 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego z dnia 29 grudnia 2006 r. w zakresie oddalenia powództwa i zasądził od pozwanej Spółdzielni na rzecz powódki 6017,91 zł oraz 301 zł kosztów postępowania apelacyjnego. Zasądzona kwota roszczenia głównego dotyczy zatrzymanej przez pozwaną Spółdzielnię należności z tytułu zużycia urządzeń sanitarnych oraz podłóg w

okresie użytkowania przez powódkę lokalu mieszkalnego. Powódka nie uiszczała opłat eksploatacyjnych od tego lokalu, na skutek czego została wykluczona ze Spółdzielni, orzeczono jej eksmisję, a następnie lokal sprzedano. Pozwana Spółdzielnia zatrzymała m.in. kwotę 6017,91 zł z tytułu amortyzacji urządzeń sanitarnych i podłóg. Sąd Apelacyjny uznał jednak, że zatrzymanie tej kwoty było bezpodstawne, gdyż urządzenia oraz podłoga uległy normalnemu zużyciu w trakcie długotrwałego korzystania z nich, a pozwana Spółdzielnia otrzymała cenę za sprzedawane mieszkanie, uwzględniającą rzeczywisty stan techniczny mieszkania. Dlatego zasądził tę kwotę na rzecz powódki.

Pozwana wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności tego rozstrzygnięcia z prawem, a konkretnie z art. 229 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze, § 14 ust. 4 pkt 3 i § 64 statutu pozwanej Spółdzielni obowiązującego od dnia 28 września 1995 r., art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, art. 17¹¹ ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz § 123 pkt 2 i § 124 pkt 2 obecnego statutu spółdzielni.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sądy w obu instancjach odmiennie oceniły zasadność pretensji pozwanej Spółdzielni o zwrot amortyzacji urządzeń sanitarnych i podłóg. Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie to jest uzasadnione w oparciu o § 124 statutu Spółdzielni, który stanowi wprost, że „Spółdzielnia potrąca (...) z równowartości spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu koszty odnowienia zwalnianego lokalu i koszty urządzeń sanitarno – technicznych.” Z kolei Sąd Apelacyjny, odwołując się do treści art. 229 § 1 i 1a ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (t. jedn.: Dz. U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288), przyjął, że pozwana mogła potrącić zniszczenie lokalu przekraczające normalne zużycie, a ponieważ z racji długotrwałego korzystania przez powódkę z niego, doszło do zniszczenia urządzeń, będącego skutkiem normalnego ich zużycia, potrącenie to było nieuzasadnione. Wbrew przy tym krytyce skarżącego zauważyć należy, iż w uzasadnieniu kwestionowanego wyroku Sąd Apelacyjny nie wypowiedział poglądu, że statut spółdzielni nie może przewidywać obowiązku zwrotu przez byłego członka należności z tytułu amortyzacji urządzeń techniczno – sanitarnych, lecz uznał, iż jest to dopuszczalne, jeżeli ich zniszczenie przekracza miarę „normalnego zużycia”, co, według jego oceny, w sprawie niniejszej nie miało miejsca. W ten sposób w sprawie doszło do rozbieżnych ocen pomiędzy sądami obu instancji, co jeszcze nie oznacza, że popełniono w niej delikt orzeczniczy, uzasadniający przypisanie Skarbowi Państwa odpowiedzialności odszkodowawczej. W orzecznictwie przyjmuje się, że pojęcie

„niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia”, o jakim mowa w art. 424¹ k.p.c. ma charakter autonomiczny i nie można go utożsamiać z szeroko pojmowaną kategorią bezprawności funkcjonującą w dziedzinie odpowiedzialności cywilnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2007 r., I CNP 17/07, LEX nr 286765). Ocena „niezgodności z prawem” orzeczenia musi być dokonywana przy uwzględnieniu stanowiącej istotę władzy sędziowskiej swobody orzekania w dziedzinie ustalania faktów i wykładni stosowanego prawa. Dlatego, jak to przyjął Sąd Najwyższy w reprezentatywnym dla tej materii wyroku z dnia 21 lutego 2007 r. I CNP 71/06, LEX nr 253389, orzeczenie niezgodne z prawem – w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. - to takie orzeczenie, które jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawnej. Innymi słowy, mimo braku wyraźnych podstaw normatywnych, niezgodność z prawem rodząca odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cech bezprawności (por. też podobne w tym duchu inne, przykładowe orzeczenia- wyrok z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17, z dnia 17 maja 2006 r., I CNP 14/06, niepubl., z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35, czy z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, niepubl.). Wychodząc z tych założeń, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 lipca 2006 r. I BP 1/06, (OSNP 2007, nr 15 – 16, poz. 216) uznał, iż wybór jednej z możliwych interpretacji przepisów prawa, choćby okazała się ona nieprawidłowa, nie oznacza niezgodności z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c. Wracając na grunt rozpoznawanej sprawy, trzeba stwierdzić, że nawet jeśli można mieć zastrzeżenia co do przyjętej przez Sąd Apelacyjny jako podstawy orzekania art. 229 § 1 pkt 3 prawa spółdzielczego, który mówi o zużyciu lokalu, a nie o stanowiących przedmiot sporu m. in. urządzeń sanitarno – technicznych, to zastosowanej przez ten Sąd wykładni tego przepisu w żaden sposób nie można zakwalifikować jako oczywiście błędnej, czy niedopuszczalnej, zwłaszcza, że np. podłogi nie można byłoby zaliczyć do wspomnianej kategorii urządzeń sanitarno - technicznych, w związku z czym wątpliwa jest możliwość domagania się przez spółdzielnię zwrotu jej amortyzacji, jeżeli zużycie nie przekraczało granic „normalności”, a tego przecież Spółdzielnia powódce nie zarzuca. W tej sytuacji brak jest podstaw do uznania, że skarżone orzeczenie jest

niezgodne z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c., co skutkowało oddalenie skargi (424¹¹ § 1 k.p.c.).